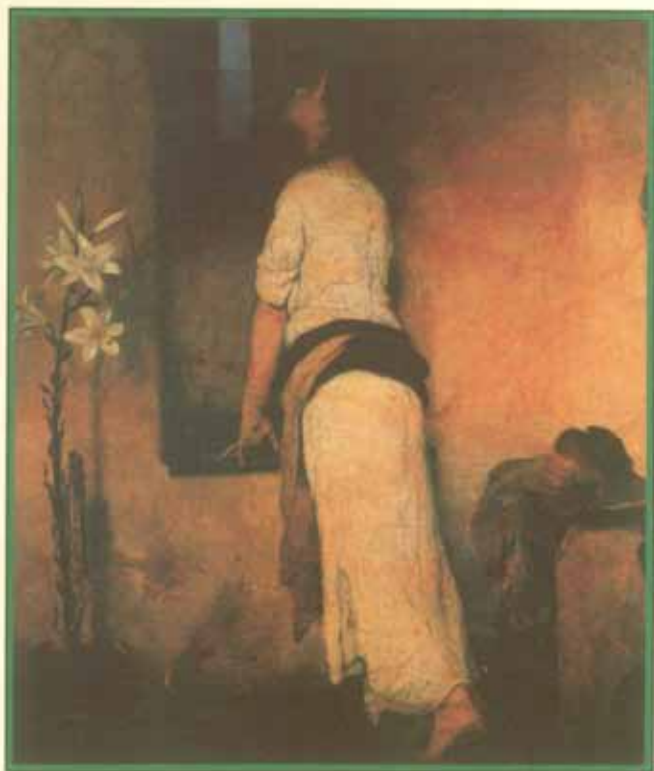

Thorvald Steen

KONSTANTİNOPOLİS

roman

♥
CAN

Norveççe aslından çeviren
ÖNDER OTÇU

Thorvald Steen
KONSTANTINOPOLIS

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Yayın Yönetmeni : İlknur Özdemir
Yayına Hazırlayan : Pınar Savaş
Dizgi : Serap Kılıç
Düzelti : Fulya Tükel
Montaj : Mine Sarıkaya
Kapak Düzeni : Semih Özcan

İç Baskı : Özal Basımevi
Kapak Baskı : Çetin Ofset
Cilt : Ze Ciltevi

1. basım : 2002

ISBN 975-07-0191-7

© 2000 Tiden Norsk Forlag AS, Norway All rights reserved /
Can Yayınları Ltd. Şti. (2000)

Thorvald Steen KONSTANTİNOPOLİS

ROMAN

Norveççe aslından çeviren
ÖNDER OTÇU

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
web sayfamız: <http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com
THORVALD STEEN'İN

CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

DARWIN'İN PEŞİNDE / *roman*
KONSTANTİNOPOLİS / *roman*

Oslo Fiyordu'nun iki yanındaki tepeler, temmuzun aydınlık, ferah gökyüzünün altındaki kırık mavi çizgileriyle seçilebiliyordu. Bembeyaz bulut yumakları batı yönünde akıyordu. Kral Sigurd ve adamları dümdüz uzanıp giden toprağı ve neredeyse bembeyaz sahiliyle Jylland'ı arkalarında bırakmışlardı. Sigurd uzaktan çam ormanının denize doğru kesildiğı çizgiyi, ısındıkça tepelerden kopup hızla suyun dibini boylayan kar kütlelerini seçti memleketinin, Kuzey Ülkesi'nin kıyısı boyunca. Karada balarılarıyla eşekarılarının vızır vızır döndüğü ihlamur ağaçları çiçek açmıştı. Eystein rıhtımda bekler miydi acaba? Kuzeylileri, kandaşlarını uyaran ve İsveç'i baştan aşağı dolaşan haber duyulalı üç hafta olmuştu.

Sıcaktı. Boynundaki altın zincire asıldı. Sigurd'un o büyük filosundan kala kala şu an üstünde dikildiğı gemi kalmıştı. Güvertedeki adamlarının sayısı yüzü bulsa iyiydi. Eystein'i geçirdi içinden, ta içinden, elinden tutup "yuvana hoşgeldin" derken düşledi onu, öyle düşlemek istedi. Oysa Eystein ölmesini istemişti. Gerçek buydu.

Rüzgâr Sigurd'dan yanaydı. Kuzeye, memleketine doğru yelken açmış, tam yol ilerliyorlardı. Gün geceye dönmenden Oslo'ya varmış olacaktı. Pruvanın başında su gemi ilerledikçe köpük köpük kabarıyordu. Boynundaki altın

zincirin ucunda küçük kristal bir küre sallanıyordu. Baktığında yüzünü yusuvarlak gördü camın yüzeyinde. Mürettebat, içine dolan rüzgârla kabaran yelkene ara sıra göz atıyordu; rüzgâr da, şişirdiği yelken de onları hızla dosdoğru mendireğe taşıyordu. Sigurd elindeki kristal küreye dikkatle baktı. Çevresindeki adamlar kendi işleriyle meşguldüler. Onu avucunun içine aldı, hafifçe güneşe doğru oynatıp, ışığın tam içine düşmesini sağladı. Kürenin içinde zeytin ağacı ahşabından küçücük bir parça vardı. Kuyumcu bu küçücük tahta parçasını şu kristal kürenin içine sokmayı nasıl başarmıştı acaba? Bu tahtanın Hz. İsa'nın çarmıhından koparılmış bir parça olduğu Eystein'in adamları arasında çoktan yayılmıştı bile. İnsan buna inanabilir miydi? Söylentiye göre bu parça Kudüs'teki kutsal mezarın bulunduğu kilisede, kutsal emanetlerin huzurunda ve patriğin tanıklığında sunulmuştu Sigurd'a. Hiçbir zaman Kudüs'e gitmediği söylentileri de yok değildi hani. Ama Sigurd, bu kutsal emaneti Aziz Olav'a götüreceğine, bugünün Trondheim'ı olan Nidaros'taki Hıristiyan kilisesinin içinde bulunan kutsal mezara kendi elleriyle koyacağına yemin etmişti. Sigurd devlet erkânının ve din büyüklerinin huzurunda, bu kutsal emaneti Kuzey Avrupa'nın en büyük azizinin mezarına armağan edecekti. Eğer din büyükleri dizüstü çökmesini söylerse, ellerini dua eder gibi kavuşturacak ve gözlerini yumup "passio et miracula beati Olavi" diye mırıldanacaktı.

Sigurd güvertedeydi. Yaşıyordu.

Tüm bu gücün, esrarın açıklaması işte şu küçücük zeytin ağacı parçasındaydı. Sigurd avucunun içinde tuttuğu su berraklığındaki küreye bir kez daha bakıp, onu birkaç ay önce Konstantinopolis'te aldığı ipek gömleğin yakasından içeriye kaydıracaktı.

Küreyi yakasından içeri kaydıracağı anda buz gibi göğsüne değdiğini hissetti. Sigurd güçlü, yapılı bir erkekti. Gözkapakları, griye çalan mavi gözlerinin üzerinde yuvarlak ve ağır görünürdü. Saçları sarıydı, kahverengiye çalan sakalında da ışıktaki sarının oynadığı tonlar vardı belli belirsiz. Sakalı, başından ve yanaklarından daha dikkat çekecek kadar gür değildi gerçi, ama o yapılı, düzgün ve güçlü gövdeye bakan birinin bekleyebileceğinden çok daha sık ve

oylumluydu. Babası, Sigurd küçükken yanağını sıkıştırıp, Kuzeyli çocuklara özgü bu bebek tombulluğunun o büyüdükçe kaybolacağını söylemişti.

Burnu güneşten kıpkırmızı olmuş, yer yer soyulmuştu. Oynadıkça kabuk kabuk eline geliyordu. Gerçek kral olmakla kralı oynayan bir komedyen olmak arasında gidip geliyordu bu halini düşündükçe. Hatta, en küçükleri Olaf'a bile, ki daha dördünü doldurmadı, daha ciddi bir politik şahsiyet olarak bakılabilirdi. Birbirinin duygularına özen göstermek, küçük erkek kardeşlerin en güçlü yanı değildi elbette. Sigurd'un tam sol gözünün altında bir yara izi vardı. Orada sakal çıkmazdı. Bu yara izi güneşte yanmış o heybetli kral suretinde hafif bir çizikti. Kendisine bu yara izinin kökeni sorulduğunda derin bir nefes alır ve babasını şehit verdikleri savaştan kaldığını anlatırdı. Eğer biri çıkar da, babasıyla nasıl olup da yan yana savaştığını sorarsa, ya bakışlarını kaçırır ya konuyu değiştirir ya da yanıt vermiyip kendi işine koyulurdu. İnsanların kendisinin tahta geçmesini beklediği bir sırada, aslında için için gülümseyen gözlerini adeta utangaç bir tavırla yere dikerdi. Neden gülümserdi gözleri, kendisi de anlayamazdı ki!..

Kimdir o? Sonradan sonraya başından geçenlere bakarak, bu adamın kimliğini anlamak daha da güçleşecektir. Kuzey ülkesi, sisler ülkesidir.

Kral Sigurd böyle rüzgârlarda ne yapması gerektiğini öğrendiği üzere, geminin omurgası boyunca yürüyüp en arkaya, kış tarafına gitti. Yaşayacağı daha ne kadar yıl kalmıştı. Gemi fiyordun en içindeki körfeze doğru hızla ilerliyordu. Dudakları, sanki Sigurd'un kendi kendine mırıldandığı duygusu verecek şekilde kıpırdıyordu. Mucizevi bir addı dudaklarındaki, kafasının içine kimselere belli etmeden koyduğu; ağızdan dudak aralığının elverdiği kadar dökülen bu sözcüğün sesinde, daha sözcük farklılaşmadan, sıcak duygularla yumuşacık bakan gözleri uzaklara daldı ve hemen sonra bir acıya boğuldu. Eğer kardeşi kristal küreye o tahta parçasının nasıl yerleştirildiğini, kendisine kimin yardım ettiğini soracak kadar densizleşirse, biliyordu ki kızaracaktı yüzü. Asla açığa vurmayacaktı kızın adını, söylemeyecekti kimseye. Yaşadıkları hiçbir vakanüvise

konu olmayacaktı. Yaşamı boyunca sık sık hatırladı dudaklarının ucundan gitmeyen bu adın üç hecesini ve kendi kendine yineledi. Eystein hiçbir zaman Sigurd'un dudaklarındaki esrarın ne mene bir şey olduğunu sezemedi.

Birbirlerini en son dört yıl önce görmüşlerdi. Sigurd yola çıktığında on sekiz, şimdiyse yirmisindeydi. Ve böyle hızla yol alırken giderek yaklaştığı, yenilginin ta kendisiydi.

I

Esrar

Bu alabildiğine mavi, ferah gökyüzünün altında, dağları sırtına almış, sola doğru, bugün Bergen adını verdiğimiz Björgvin şehrinin eteklerinde, kıyıda görüyoruz şu an onu. Yüz ifadesi belirgin, ağzı açık, acaba öfkeyle mi dolu, yoksa acıyla mı?

Sigurd bir narayla başını geriye atıp kılıcına asıldığı gibi küpeşteye salladı. Talaşlar havada uçuştı. Kılıcına bir kez daha asıldı, hiddetle salladı boşluğa. Derin bir soluk aldı, kollarını gergince iki yana açıp durdu, küpeşteye yaslandı. Eliyle küpeştenin tahtasını kavradı. Geminin yüklenmesini teftiş için dönmüş olan kardeşi Eysteinn'a hızlı bir bakış fırlattı. Sigurd aşağıya, suyun içine, geminin altına baktı. Yıl 1108'di. Bu büyük filonun reisi elbette kendisi olacaktı! Hemen kolları sıvayıp girişebileceğinden çok daha yüce, kutsal bir amacı vardı bu kez. Geminin dibini inceledi. O küçük sümüklü oğlan değildi artık. Kardeşinin rahat tavırları iyiden iyiye sinirini bozuyordu. Eğer ihtiyar meclisi üyeleri arasında en ufak bir aşağılayıcı gülümseme görecek olsa, kılıcına yeniden asılmaya hazırdı. Destek tam da şu an gerekti ona. Binlerce kez tanık olmamış mıydı önceleri rızasız görünen ihtiyar meclisinin kendisi seferden zaferle dönünce her şeye onay verdiğine? Yine böyle olacaktı. Ayaklarını sertçe vurarak dolaştı geminin güvertesinde.

Kardeşi bir yandan kendi payına düşene razı olmuş bir insan gibi davranırken, öte yandan da ülkenin doğusundan gözünü ganimet hırsı bürümüş bir ihtiyarlar meclisi üyesine, borçları olan altınları getirip ortaya koymalarını buyurmuştu. Sigurd aşağıda, mendirekte onların bu mesele üstüne bitmez tükenmez fiskoslarını

duyabiliyordu. Eysteın'ın iki kardeşin arasındaki anlaşmazlıktan kimsenin haberi olmaması gerektiği konusunda yeterince gözü açıktı açık olmasına. Sigurd, Eysteın'ın sesini duydu, ancak daha fazla duymamak için geminin başına doğru yürüyüp uzaklaştı. Eysteın kendisine seslendi. Sözcükler yüzüne tepeden düşen martı pisliği gibi geldi. Sigurd geriye, telaşla yaklaşan kardeşine seslendiği sırada Eysteın'ın “hışşt!” diye işaret edip yan tarafa süzöldüğünü gördü. Eysteın önünden çekilirken sözcükler daha da fısıltılı bir hal almıştı. Kardeşinin soluk soluğa olduğunu fark etti.

Sigurd filodaki gemilerin çoğunun yüklerini incelemiştir. Gemilerde pek az silah vardı. Adeta bunu fark etmiş olan Eysteın'ın, gemilere asker ve ekipman yüklendiği görüntüsünü verebilmek için “Devam!” diye bağırdığını işitti. Sözleşilenden daha az kılıç ve mızrak vardı. Eysteın bu konuda Sigurd'a tek kelime etmemişti, tek bir kelime bile! Sigurd kontrollerini defalarca tekrarlamış ve yüzünde hiddetin yarattığı kızılık artık iyice görünür olmuştu. Bu durum, kendileriyle aynı görüşte olmayan ihtiyar meclisinin kendi paylarına düşeni yapmayı reddetmelerinden mi kaynaklanıyordu? Sigurd onlara aynı şekilde mi yanıt verecekti, reis olarak, diye sordu Eysteın. Tam bir muhallebi çocuğuydu, soru sormanın diplomatik inceliklerinden haberi yoktu. Sigurd ne zaman istese kışının üstüne oturabilirdi onu. Bunu Eysteın'ın bilmesinde yarar vardı. Eysteın nasıl da bu denli, “Reis” lafını ağzına alacak kadar ciddiyetsiz, aptalca davranabiliyordu? Ağabeyi unutmuş muydu ki denizcilikten de, vuruşmadan da anlayanın o değil, bizzat Sigurd olduğunu. Bu, Kuzey Avrupa'da çıktığı seferlerdeki zaferlerinin inkârı anlamına gelmez miydi? Belki de Eysteın o bölgelerde yaşayan paganların kendi dualarıyla savaşıp kendi hurafelerine yenik düştüğüne inanmıştı, Sigurd'un savaşçılara değil. Eysteın daha az önce kabul etmemiş miydi gemilerde yeterince silah olmadığını? Eysteın gemilerde yeterince silah olmadığı

düşüncesinde miydi, değil miydi? Eystein bilmeliydi ki, aralarında daha Batı'dan gelenlere özgü bir fark vardı. Sigurd bir toprak parçasını, ganimet ya da altını kendisine saklamak için savaşmayacaktı. Sigurd, Hazreti İsa'yı getirecekti buraya. İyi donanımlı bir filo düşmanı daha başında dumura uğratmaya yeterdi. Bu haçlı seferi, içindeki herkesle birlikte, yeterince Hıristiyan'dı Hıristiyan olmasına, ama onların çoğu aynı zamanda Viking'di de... Kendisi o kadar inançlı değildi, Sigurd'un inançlı bir insan olup olmaması da başka bir meseleydi, bu gerçekten de öbür meselelerle karıştırılmamalıydı. Eystein'in yuvada kalması, kayak yapması ve memleketi yönetmesi daha doğru olurdu. Aman yöneticilerin büyük burunluluğu ve ikiyüzlülüğü kardeşinin olsun! Hayır hayır, bu haçlı seferi Hıristiyanlığın yitirdiği şeyi bulup sürdürmeye yönelik değildi pek fazla. Bu açıdan bakılırsa, Hıristiyan'dan önce Viking'diler, damarlarındaki kan elbette daha ağır basıyordu. Ancak eski kral, yüce Reis Magnus Berrfött en azından korkak değildi, çoklarının aksine! Sigurd ağabeyi Eystein'a baktı. Eystein hiçbir şey söylemedi. Ağzını açtı ama sözcükler duyulmadı.

Eystein'in çok parlak bir konuşma tarzı vardı, ama o parlak dili işlerini kolaylaştırmıyordu. Sigurd, Eystein'in şu zehirli repliklerinden birini daha kulaklarından içeri akıtmasına engel olacaktı. Eystein yeniden konuşacakmış gibi atıldığında Sigurd o âna dek söylediklerinin hepsini tekrarlamaya koyuldu. Eystein sanki Sigurd'a bir şey söyleyecekmiş gibi, "Dur bir saniye..." der gibi ellerini kaldırdı ama tekrar aşağı indirdi. Geriye döndü ve uzaklaştı.

Sigurd işte yeniden ve tek başına dimdik ayaktaydı. Geminin güvertesinde. Kendi kendine konuşuyordu.

Bu haçlı seferi güçten düşürmüştü onu.

Şundan kesinlikle emin olmalıydı ki, ölecekti. Babasının ona yalan söylediğini, böyle kendi kendinin tek dostu olduğunu görünce anladı.

Sigurd eğdiği başını kaldırdı. Tam göz hizasında, ile-

ride, mendireğin girişindeki insanlık manzarası dikkatini çekti. İki köle bütün kuvvetlerini ortaya koyarak bir at arabasının kaymasını önlemeye çalışıyordu. Önlerindeki efendileri şu âna dek Sigurd'a zaten iki kere yalan söylemiş olan varlıklı bir adamdı. Köleler ata sıkı sıkıya bağlanmış olan dizginlere asılmış arabayı tutuyorlardı. Mendireğe girip girmeyecekleri kuşkuluydu. At arabasının yükü, palazlanmış, büyücek bir koyunla yanı başındaki kuzusuydu. Efendi, Eystein'dan bir not almıştı. Buna göre koyunla kuzusu Reis'in gemisine çıkarılacaktı. Sigurd buna bir şey demedi. Kölelerin yaşlı olanına baktı. Bu, geçen yıllarda Sigurd'a kıyıdaکی gemi yapımında büyük yardımcı dokunmuş adamlardan biri değil miydi? O zamanlar özgür bir adamdı. Peki başına ne gelmişti de köle olmuştu? Adı Gunleik mıydı neydi? Şimdi Sigurd'un tam karşısındaydı. Tamamen tükenmiş, bitik bir vaziyetteydi. Efendileri, Gunleik'ı ve yanında ona nazaran çok daha diri, güçlü görünen öbür köleyi azarladı. Gunleik susuzluktan dili damağına yapışmış bir haldeydi. Sanki sözcükler dilinde kavrulup da dökülüyordu ağzından. Gözleri cennetten önüne düşecek bir mucizeyi arıyor gibiydi. Peki ya gökyüzündeki yağmur bulutu! Yoksa bu, inançtan ötürü bir kurgu muydu yalnızca? Sigurd işte o an ilahi bir işaret gördü. Bulutu rüzgâr taşımış ve tutup Björgvin'in yedi tepesinden birinin üzerine koymuştu. Efendinin bu adamı açıkça ölümüne çalıştırdığı su götürmezdi. Bir yıl önce Gunleik'la kendi karısını yatakta yakalamıştı. Gunleik mendirekte yere yıkıldı. Soluksuz kalmış yerde yatıyordu, yeni tutulmuş balıklar gibi ağzını açıp kapayarak bir nebze soluk almaya çalışıyordu. Öbür köle arabayı bıraktı. Koyunla kuzu Gunleik'ın üzerine devrildi, ama hayvan düşerken ayaklarını öne uzattı ve Gunleik'ı gövdeleriyle ezdiler. Sigurd durduğu yerden aşağı zıpladı, yanlarına gitti.

— Öldü mü, diye bağırdı endişeyle.

— Uyuyor, dedi efendi.

Sigurd, Gunleik'ı bırakıp varlıklı adamın yanına gitti ve yakından yüzüne baktı.

— Taş kesmiş bu, dedi.

— Abartıyorsunuz, dedi efendi.

Sigurd biraz mesafeli durup dikkatle Gunleik'a baktı. Köle hiç kıpırdamıyordu.

— Sen ne diyorsun ya, diye çıkıştı adama.

Göğsü çıplaktı Gunleik'ın. Morluklar nerdeyse tüm gövdesini kaplıyordu. Kaburgaları çizgi çizgi belliydi. İşte o an, Gunleik, ailesinden koparılan ve sahip olduğu her şeyi elinden alından köle Gunleik, bir tek öldükten sonra dirilenlerin anlayabileceği bir yaşama arzusuyla, bir çırpıda kendine geldi. Daha kimse ne olup bittiğini anlayıp bir şey diyemeden, üzerine düşmüş olan koyunu arka bacaklarından kaldırıp sırtüstü çevirdi ve başını sokup sanki o iş için hazırmış gibi bekleyen memesini emmeye başladı. Bunu gören efendisi eline geçirdiği bir sopayla, susuzluk içinde çırpınan Gunleik'ı koyundan öteye itelemeye çalıştı. Gunleik tepesine tepesine inen sopaya karşın, hatta, sanki sopayı yedikçe kendini daha kötü kaptırdı koyunun sütünü emmeye. Yediği her darbeyle, giderek asıl görevinin bu memeden süt emmek olduğu hissi artıyor gibiydi. Sonra çöktü ve kıpırtısız öylece durdu. Ağzının kenarından süt sızıyordu. Ölümünden paçayı kurtarmak için şimdi başka bir şey yapacağı da benzemiyordu. Aslında elden geldiği kadar çabuk, hemen ölmek istiyordu bıraksalar. Ellerini kavuşturdu. Sigurd onun boynundaki haçı fark etti.

— Yeter, diye bağırdı Sigurd, yeter!

Kölelerin efendisi olan varlıklı adam hâlâ sopayı indiriyordu kendi malının üstüne. Darbelerin indiği yerlerden kan sızıyordu. Sigurd adamın kulak deliğine bağırdı:

— Bırak son isteğini dile getirsin.

Gunleik, Sigurd'un yardımıyla yeniden doğruldu. Öteki köle de koyunu dizginlemeye çabalıyordu. Bu arada kuzu dehşet içinde kaçıp uzağa gitmişti. Sigurd, Gun-

leik'in Sognefiyord yakınlarındaki bir bölgeden olduğunu anımsadı. Orada dağlar öyle yüksek ve yamaçlar öyle dikti ki, sanki tepeler göklerin hâkimiyemiş gibi dururdu. Hatta Gunleik bir keresinde Sigurd'a düşlerin ve rüzgârların nasıl da Batı'daki bu keskin uçurumlardan doğduğunu anlatmıştı. Rüzgârın tombul bulutları keskin tepelere çarpıp delik deşik ettiğini, yağmurun yağmaya böyle başladığını söylemişti. Yağmurun yağmaya böyle başladığı yerlerdi işte Gunleik'ın toprağı. Gunleik aksırdı. Geri dönüp Sigurd'a baktı ve konuştu:

— İzin verin sizinle ben de varayım Kudüs'e!

Sigurd mendirekteki adamlarından ikisine seslendi. Gunleik'ı gemiye taşıdılar. Reisin, Kral'ın gemisinin kık tarafına yerleştirdiler onu. Sigurd yeniden güverteye tırmanırken kölelerin efendisinden bir itiraz yükselip yükselmeyeceğini umursamadı bile.

Sigurd her zaman babasının gözbebeğı olmuştu. Kral Magnus bunu hiç gizlemedi. Erkek kardeşler içinde yüzmeyi ilk öğrenen Sigurd'du. Karın üstünde, kızakta, patende, kayakta içlerinde en iyisi hep Sigurd'du. Eystein yakışıklı ve uyar, Sigurd'sa aktif, savunmasız ama korkusuz ve kafasına koyduğunu mutlaka yapan türden biriydi. Sigurd babasıyla birlikte sefere çıkmıştı, Batı'ya, o dinmez hoyrat rüzgârların terkisinde ta Shetland'a. Sonra Orknöye'ye, denizi adeta kısıkaçı içine alan geniş limanıyla o yemyeşil adaya. Sonra Man Adası'na, yüksek yaylaları olan o sisler ülkesine. Son derece gururlu ve güvenilirirdi, göstermiş, kanıtlamıştı bunu. Babası onu seçmişti kendisine eşlik etmesi için, ağabeyi Eystein'ı değil. Eystein daha çok kilisenin ihtiyarlarınca el üstünde tutulurdu. Sigurd daha sekiz yaşındayken Orknöye ve Man Adaları'nın kralı ilan edilmişti. Babası işte böyle bir nam, bir krallık vermişti kendisine. Sigurd Orknöye Adaları'na sık sık gitmişti, ama babasının en seçkin yardımcıları ve danışmanlarıyla birlikte. Babası onu ziyarette geldiğinde, yılbaşından hemen sonra, ona neden bütün İrlanda'yı fethetmek istediğini sormuştu çevresin-

deki işgüzarlar. Kuzeyliler zaten neredeyse bütün kıyıları idare etmiyorlar mıydı? Ve aslında içerileri de fethetmenin çok fazla bir anlamı var mıydı? İrlanda'nın nüfusunu artırmak için Kuzey Ülkesi'nde ve İzlanda'da yeteri kadar insan yoktu ki... Sigurd, yerinde rahat oturamayan bu adamların sorusuna babasının verdiği yanıtı, onun çakmak çakmak gözlerine bakarken işitmişti. Babası,

— Hürmet göstermek içindir kral, uzun yaşam için değil, demiş ve konuyu bağlamıştı.

Kılıçtan korkmazdı. Erkekler birbirlerine göz kırpar, Kral'ı görür ve gülerlerdi, bütün enerjileriyle, ama en coşkun kahkahalar hep Sigurd'dan gelirdi.

Kral Magnus vişne çürüğü kırmızısı, kadifeden bir kaftan giyerdi. Göğsünde altından bir aslan işlemesi vardı. Bacakları babasının, çıplaktı. Yazın da, kışın da. İskoçlardan görmüştü bunu. Biricik oğlunu paylayacak olsa, korkunç heybetli görünürdü. Sigurd'la gizli bir şeyleri paylaşan iki yakın dostmuşlar gibiydi konuşmaları. Sigurd'un sırtına çıkmasına izin verir, onunla kılıç dövüşüne tutuşur, ona masallar anlatırdı.

Sigurd güvertede ayakta duruyordu. Kolları iki yanında, yumruklarını sıkıyordu.

Babası bırakmıştı onu. Oysa bunu yapmayabilirdi de, elindeydi.

Sigurd yeniden aşağıya, suya baktı.

Gözlerinin yaşla dolduğunu biliyordu. Çevresinde bağırان çağırان, sağa sola emirler yağdıran, dönenip duran sesler yükseldi. Seslerden oluşan halkaların gidecek kulaklarını sardığını, halkaların büyüdüğünü, genişlediğini hissediyordu. Artık bunların hepsine bir son vermenin zamanı gelmişti! Sigurd sudaki yansımasına baktı. Aynen babasıydı. Suya bir taş daha sallayacaktı, yeteri kadar görmüştü kendi suretini. O gördüğü... bir arkadaşı mıydı? Çevresindekiler bunaltmıştı onu iyiden iyiye. Çoğu insan için yakınlarındaki insanlarla konuşmak iyi gelir. Sigurd'sa böyle derinlere dalıp da araya konuşacak birilerinin girdiğini gördüğünde, sık sık,

kafası durur, işlemezdi. Yalnızken harika formüllerle ortaya çıkabilirdi, rahat rahat düşünebildiği için. Harika formüller! Ama başkalarıyla bir araya gelince bunların buharlaştığını, uçup gittiğini görürdü aklından. Kendini tanımayı, düşünmeyi öğrendikçe sanki giderek daha da yalnız bir insan haline gelmişti.

Hatırlıyordu, babasıyla İrlanda denizindeki Hebrid ve Anglesey'e sefere çıkmışlardı, nasıl da güvendeydi, nasıl da şımartılmıştı sevgiden, ilgiden! İrlandalılara son darbe indirilirken babası onu kendisiyle birlikte olmaya davet etmişti. Yazın sonlarıydı. Yıl 1103'tü. Ağustos. Sıcak mı sıcak. Kral Magnus ile tahtının vârisi, Dublin yakınlarında İrlandalı veliahtla buluşmuşlardı. Arsız koyunlar gidip kıyıdaki yeşillikleri yemeye başlamışlardı bile. Babası dikkati elden bırakmıştı. Arkalarından gelen bir saldırıyla bir anda şaşkına dönmüşlerdi. Kral'ın ve Sigurd'un başlarının çevresinde ıslık çalarak uçuşmuştu oklar. Baltalar adeta çılgık çılgıydı. Bir haftaya yakın sis içinde kalmışlardı. Babası öldüğündeyse gökyüzü pırıl pırıl, masmaviydi.

— Dikkatli olun oğullar, içinizden biri yaralanmasın, diye bağırmıştı Kral. Sigurd'un yanağı kanıyordu. Bir mızrak Kral'ın kalçasından içeri girmişti.

Kral baba, o uzun yolculuğa çıkmaya çalışmıştı adeta. Bir başka mızrak da karnını bulmuştu. Karın boşluğu içindeki organlarını dışarıya dökülmeden tutmayı başarmıştı Kral. Sonra aşağı, dizüstü çöktü. Yıkıldı. Ama öfkeden kudurmuş bir halde tepiniyordu. Mızrağı karnından çektiği gibi çıkarıp un ufak etti ve kahkahalarla gürlledi:

— İşte böyle yaparız önümüze çıkanı, oğullar!

Sigurd'un uzağında değildi çöküp kaldığı yer. Babasının iki askeri onun önünde durup, Sigurd'un göremeyeceği şekilde siper yapmıştı. Sigurd her şeyi gördü oysa. Bir mızrak da babasının hançeresine saplanmıştı. Kan, o ince uzun tahta boyunca aşağıya boşalıyordu. Sarı sakalları da, kadife kaftanı da karama-

ya başlamıştı. Sigurd anladı. Baba çöktü. Uzanmış yatıyordu orada. Gülümsüyordu. Adamları savaşmayı sürdürdüler, üstünden atlıyorlardı sürekli, o ise gülümsemeyi sürdürdü. Bir şey söyleyecek gibi oldu. Kafasını yanına yasladı. Adamları üstünden atlıyorlardı. Kılıçlar ışıltılarla havalanıyordu. Babasıydı o, Sigurd'un iki metre önünde yatıyordu. Peki ya uzun yola çıkacak mıydı? Kral, koca Magnus, biricik babası onun, hayatta sevdiği tek adam, Sigurd'u yanı başında tutan, orada durmasını isteyen tek insan, güneşin altında çamur içinde yatıyordu öyle, umutsuz, çaresiz, taşın üstünde karnı deşilmiş bir morina balığı gibi. Yerde, bir zamanlar kendisini kollarıyla sımsıkı sarıp kucaklamış olan adamın yıkılmış gövdesi, kendisiyle hep bir büyük, bir yetişkinmiş gibi konuşan ve yanağını sıkıştıran ve kocaman elleriyle saçlarını okşayan adam, bebekliğinde. Babası Sigurd'u, yüzmeyi öğrensin diye, dağlardan gelen buz gibi suyun, neredeyse buz tutmuş gölün içine attığı zaman, Sigurd yine de emindi ki, adamlarından biri değil, Kral Magnus'un kendisi çıkaracaktı oğlunu sudan.

Oğlunun korkudan ve soğuktan kanı çekilmiş yüzü suyun üzerinde yeniden belirdiğinde, "Bir kurbağa gibi yüz!" diye bağırmıştı babası. Sigurd ilkin kollarıyla yüzdü. Gölün buz gibi suyu vücudunun kalan kısmını uyuşturup aşağıdaki karanlık derinliğe çekiyordu. Ama serde erkeklik vardı, bütün bedenini kıvranırcasına yukarı çekip suyun yüzeyindeki akıntıya çıktı, sonunda batmadan dümdüz kalabilmişti. En sonunda başarmıştı işte! Babası alkış tutmuştu. Sigurd buz kütesinin üstüne yengeçler gibi tırmanmaya başlayınca, babası onu kollarıyla sımsıkı kavrayıp, kendi kaftanıyla kurulamıştı.

Sigurd hep babasıyla birlikte olmak istemişti. Şu savaş meydanında, şimdi, tam önünde, babası ona bir şeyler söylemeye çalışmış, ancak sözcükler adeta her şeyin dengesizlik içinde çalkalandığı bu mahşerde dağılıp gitmişti. "Kaldıracak mısın gövdeni ayağa?" diye bağırmıştı Sigurd. Kılıcını sağ elinde tutan babasını

hatırladı, parmaklar bembeyazdı. Özel korumalarıysa yerde yatan Kral'ın çevresinde bir halka oluşturmuşlardı. Sigurd babasının sağ elinin havada sallandığını görebilmişti bir tek.

— Sigurd yaralı mısın? Kan çok akıyor.

Sigurd bağırmanın kimliğini çıkaramamıştı. Kral'ın adamlarının çoğu kendisine doğru koşup yanağındaki yaraya bakmışlardı. Yara gözünün altında tek bir çizikti, hepsi bu! Kral Magnus'un en yakınındaki adamlarından olan Tor Haraldsönn elini oğlanın omzuna koymuştu. Sigurd kılıcıyla hızla dönüp tepki vermişti buna. Tor, güven veren, ölçülü bakışları, dikkatli gözleri sayesinde son anda kılıçtan kurtulmayı başarmıştı. Sigurd ağlıyordu. Tor, Sigurd'u sol koluyla sardı ve Kral'ın oğlunun yaşadığını gösterircesine kılıcını yukarıya kaldırdı. Kalkanıyla da gözünün altındaki yarayı örttü. Tor çevreyi kolaçan etti. Sonra Sigurd'a döndü. Sigurd'un ağladığını pekâlâ duyuyordu.

Sigurd tam aşağıya baktı. Arada sırada babasının kendisine uzanmış elini görür gibi oluyordu, adeta bir kanaldı o el, geçmişten kendisine uzanan. Baba bir daha asla ayağa kalkamayacak mıydı? Konuşamayacaklar mıydı? Kollarını omuzlarına dolayamayacak mıydı? Asla mı?! Babasının sesini duyamıyordu artık. Sigurd kendisini kuşatan, koruyan kollardan sıyrılmaya çalıştı koşup koca Magnus'a sarılabilmek için. Tor yeniden tutup sıkı onu. İrlandalılar Kuzey Krallığı'nın kalan tek vârisini de avlayıp bu işi tamamen bitirme hevesindeydiler. Savaş tüm hızıyla az ötedeki tepede devam ediyordu. Sigurd Kral'ın çevresinde dokuz kişinin durduğunu hatırlıyordu, ikisi dizlerinin üstünde Kral'a destek oluyordu. Tor ile Sigurd birkaç metre arkalarındaydı. Sigurd'un omuzları düşmüş, kolları yanlarda kıpırtısız, parmakları kendiliklerinden bükülmüş, titriyordu. Bu eller artık ne işe yarardı ki? Eller anlamını yitirmişti. Tor, Sigurd'un önünde, sükünet içinde, oğlanın ellerini tutabilmek için uzattığı kollarını açmış, öylece bekliyordu. Sigurd, Tor'un

kocaman ellerinin kendi ellerini ezdiğini fark ettiğinde, direnmenin hiçbir işe yaramayacağını anladığı noktaya geldiğinde, yelkenleri suya indirdi. Tor, Sigurd'un artık direnmeyen ellerini birbirine kavuşturup birleştirdi. Parmaklarının eski haline gelmesini sağladı. Sigurd birbirine kavuşmuş elleriyle, başı önüne eğik, ayakta durdu. Ağladı. Tor kılıcı kınına soktu ve Kral'ın oğlunu kollarıyla sardı.

— Kral öldü, diye haykırdı Tor.

Önlerindeki adamlar başlarını çevirip dosdoğru Sigurd'a baktılar. Sigurd sustu. Sımsıkı birbirine geçmiş ellerini açmayı başarabilmeliydi. Tor'a bir bakış attı, Tor gözlerini kapadı, kollarını kavuşturdu. Sigurd bir kez daha baktı babasının adamlarına.

Erik'in yüzünden aşağı su gibi gözyaşı iniyordu. Gözyaşları o ciddi yüzden aşağı dökülüyor, ama daha mavi cam düğmelere gelmeden, gömleğinin üstüne düşüyordu. Uzaktan çizgileri seçilebiliyordu gömleğinin. Erik uzun boylu, güçlü ve fasulye sırtı gibi bir adamdı. Saçları gür ve sarıydı. Kan ter içindeydi. Zayıf yanakları da, kemikli bilekleri, kolları da solgundu. İnsan bu adamın tüm hayatını gölgede geçirdiğini sanırdı. Keldi. Miğferi kalkıyla birlikte birkaç metre ötesinde, yerdedydi. Erik gözyaşlarını gizlemeksizin ağlıyordu. O sıralar yirmi yaşında, Sigurd'un yedi yaş önündeydi. Genç askerin ödevi şimdi Kral'ı beklemektir. Erik'in kollarının gücü iyi bilinirdi. Ancak iki kişinin kaldırabileceği ağırlıktaki bir kılıcı tek eliyle kaldırıp savurabilirdi. Tor kılıcını indirmişti. Boynundaki zincirde bir haç takılıydı. Ellerini kavuşturmuş, gözlerini acıyla yummuştu. Tor yüksek sesle dua etti, Tanrı'ya yakardı, "Bağışlayıcı elini Magnus'a uzat ve öbür dünyadaki istirahatgâhında huzur içinde yatır onu!" diye yalvardı, hem Sigurd'un, hem de öbürlerinin yürek acısını Tanrı'ya bildirdi.

Erik, babasının hayatını korumaya çalışanların hepsinden daha çok çaba sarf etmiş, cansiperane savaşmıştı. Sigurd'un o güne dek tanıyıp bildiği insanlar arasında en

Thorvald Steen

KONSTANTİNOPOLİS

Norveç'in genç Kralı *Sigurd* henüz on sekiz yaşındayken, Katolik Kilisesi kendisinden bir Haçlı Seferine çıkmasını, Hz. İsa'nın haçından koparılan bir parçayı *Aziz Olav*'a sunmasını ister. Yıllarca sürecek bu sefere çıkan *Kral Sigurd*, Kudüs'e ulaşır, kısa bir çarpışmanın ardından kutsal emaneti alır ve dönüş yolunda *Konstantinopolis*'e uğrar. Burada *Emine* ile karşılaşır; Mescid-i Aksa'daki katliamdan babasıyla birlikte kurtulmuş olan *Emine*, Bizans İmparatoru tarafından genç Norveç Kralına mihmandar olarak verilmiştir. *Konstantinopolis*'te, Haçlı ordularının komutanı genç bir kralla bir Müslüman kız arasındaki olanaksız aşk anlatılıyor. Norveçli yazar *Thorvald Steen*'in bu romanı, hem bir dönemin tarihini, Bizans'ı ve Bizanslıları, Haçlı Seferlerinin çevresindeki politik oyunları anlatan bir belgesel niteliğinde, hem de ilginç bir aşk öyküsüyle donatılmış. *Thorvald Steen*, duru ve açık anlatımıyla Haçlı Seferlerini hem Kudüs Müslümanlarının, hem de Haçlı ordularının bakış açısından inceliyor. İstanbul'u iyi tanıyan bir yazarın kaleminden, tarihsel roman okurları için ilgi çekici ve serüven dolu bir roman *Konstantinopolis*.

Kapaktaki resim: NİKİFOROS LYTRAS

ISBN 975-07-0191-7

9 789750 701917

<http://www.canyayinlari.com>